

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

2. Cognitio sui è speculo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](#)

Componit crinem laceratis ipsa capillis
Nuda humeros Pseca infelix, nudisque mamillis:
Altior hic quare cincinnus? taurea punit
Continuò flexi crimen, facinusque capilli.

Et de alia quadam hujusmodi Furia memoratur, eam, cum ferire vellet ancillulam, idque non posset commodè, quod manus haberet impeditas; (tenebat altera speculum, altera gemmeum torquem, & armillas aureas.) Quid fecit? puellam, crinum ornaticem coram venire iubet; paret illa: tam verò rabiosa mulier in ejus faciem rostro plus quam canino irruens, nasum impetit, miseramque denasasset dubio procul, nisi avertens opportunè vultum ancilla, pro naso obtulisset aurem, quam Megæra penè totam mordicus abstulit. Quod si tales Furiæ insaniam suam viderent in speculo, super!

O qualis facies, & quali digna tabella! Juven.

II. (b) Sed non iracundia tantum ad cristallinum est deferenda & corrigenda Judicem; pluribus animi morbis hic aspectus est salutaris. Nam ut seneca scribit lib. 1. Quæst. Nat. Inventa sunt specula, ut homo ipse se agnosceret. Multa ex hoc consecuta. Primo sui notitia, deinde & ad quædam consilium. Formosus, ut evitaret infamiam: deformis, ut sciret redimendum esse virtutibus, quidquid corpori deesset; Juvenis, ut flore ætatis admoneretur, illud esse tempus discendi, & fortia audiendi: senex, ut indecora canis deponeret, & de morte aliquid cogitaret. Ad hoc rerum natura facultatem nobis dedit, nosmetipsoe videndi. Fons cuivis perlucidus, aut laxe saxum imaginem reddit.

Nuper me in littore vidi.

Cum placidum ventis staret mare

Ait apud Maronem Corydon Eclog. 2. Socratem Philosophum scribit Apuleius Apolog. 1. speculo ad morum disciplinam esse usum. Quippe suassisce discipulis fertur, ut qui eorum foret pulchritudine sibi complacitus, impendio procurare, ne dignitatem corporis malis moribus dedecoraret. Qui verò minus se commendabilem formam putaret, sedulò operam daret, ut virtutis laude turpitudinem tegeret. Libertus Augusti Cæsaris Phædrus, vir eruditus, apologum narrat hunc in modum. Civis Romanus filium habuit & filiolam formæ dissimillimæ, fortuna insolenter errante. Filius Hyacinthus, contraria quam fieri amat, præstantissimæ formæ: Tulliola filia insigniter deformis erat. Utriusque vagæ ætas speculum matris reperit & inspexit. Puer speculum adeo sibi favere

(b) Cognitio sui ē speculo.

favere animadvertis: Heus soror, inquit, quām ego formosus sum ad te collatus, & quām tu nihil habes formæ; ò deformem Canidiam! Puerilla impatiens tam acerbi vituperij rem patri detulit, & fratrem graviter accusavit, quòd speculum, rem feminarum, inspicerit. Pater utrūque peramanter amplexus, ò mea pignora, inquit, cupio, ut speculum quotidie inspiciatis: Tu quidem, Hyacinthule, ne scitam & decoram speciem pravis moribus, vitijsque corrumpas: Tu verò, Tulliola, ut se-quiorem formam virtutibus & morum concinnitate commendes. Sic ambo rectissimè habebitis. Imitentur igitur Minervam, quicunque & quæcunque dignitatem corporis malis moribus deformant: & abijciant, quidquid pulchritudinem non tam oris, quām animi corruptit. Fa-ctura hoc fuisset Helena, illud olim venustatis miraculum & oculorum tormentum, si quemadmodum, in orbe vitro sibi placuit juvencula, a-nimum adjecisset ad larvam, canis crinibus inducendam. De hac O-vid. lib. 15. metam.

Flet quoque, ut in speculo rugas conspexit aniles
Tyndaris, & secum, cur bis sit rapta, requirit.

SYMBOLVM III.

Marsyas excoriatus.

6. Metam. & 6. Faſtor.

Ethicè.

1. Obtrectator temerarius. 2. Inflati Musici. 3. Inanis jačtantia.

EPræcedenti fabula intelleximus, Minervam deprehensa vultus inflatione, ex tibiæ cantu, abjecisse tibiam, foedum oris virginei de-honestamentum. Eam fistulam in ripa paludis Tritonidis jacentem, fortè conspicatus *Marsyas*, quidam ex horridis satyris, plus in mento pilorum, quām in mente Sapientiæ gestantibus, sustollit homo, inflat ore, premit digitis, elicit sonum, placet modulamen, eò denique arrogantiæ delabitur, ipsum ut Phœbum, divinum citharœdum, aude-ret in certamen provocare, sed maximo suo malo: nam ab adversario victus, & abstractâ per artus cute, miserrime laniatus est; Marsyas, comiſeratione deorum in fluvium cognominem suo difluxit cum sanguine, quem flentes Nymphæ agrestes fusis auxerunt lacrimis. De hac fabula Ovidius 6. faſtorum:

B

Prima

